

Αρχαίοι Έλληνες και συμπλεγματικοί Νεοέλληνες

Όπως και σε άλλα θέματα πολλοί Έλληνες αντιμετωπίζουν τη σπουδαία πολιτιστική κληρονομιά που μας άφησαν οι προπάτορες με συμπλεγματικό τρόπο. Μια μερίδα από μας πιστεύει πώς έξω από τον πολιτισμό των αρχαίων Ελλήνων, τίποτε άλλο σημαντικό δεν έγινε, δεν ειπώθηκε και δεν δημιουργήθηκε στον κόσμο. Οι άλλοι πολιτισμοί των άλλων λαών είναι υποδεέστεροι και όλα, τα πάντα ξεκινούν από την αρχαία Ελλάδα. Αυτή η λατρεία προς τον πολιτισμό των αρχαίων μας προγόνων οδηγεί πολλούς από μας στην αρχαιοπληξία που είναι μια νοσηρή αγάπη για το παρελθόν μας και τροχοπέδη για το μέλλον μας. Οι αρχαιοπληκτοί συνέλληνες κατά κανόνα δεν έχουν βαθιά παιδεία, οι περισσότεροι γνωρίζουν χονδροειδώς την ιστορία μας και την αρχαία ελληνική γραμματεία, με αποτέλεσμα να γίνονται γραφικοί συχνά με τις δηλώσεις τους. Μοιάζουν κάπως με τους απλοϊκούς θρησκευόμενους που είναι μεν φανατικοί πιστοί, αλλά δεν έχουν ποτέ μελετήσει τα ευαγγέλια.

Από την άλλη πλευρά υπάρχει μια άλλη μερίδα συνελλήνων, μικρότερη αυτή, οι οποίοι αδιαφορούν τελείως για το ιστορικό μας παρελθόν και αδιαφορούν με άποψη. Πιστεύουν ότι η γλώσσα που μιλάμε δεν είναι η συνέχεια της αρχαίας ελληνικής αλλά μια άλλη γλώσσα -πώς το εννοούν, δεν το καταλαβαίνω- υποβαθμίζουν την προσφορά του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού στον παγκόσμιο πολιτισμό και δεν βρίσκουν το λόγο να τον διδασκόμαστε στο σχολείο. Φυσικά και αυτοί έχουν κατά κανόνα άγνοια αυτού του πολιτισμού και, θα πρόσθετα, έχουν και κάποια ιδιορρυθμία χαρακτήρος, εφόσον αντιμετωπίζουν το πολύ σημαντικό ιστορικό παρελθόν μας με περιφρόνηση.

Και στις δυο περιπτώσεις είναι εμφανής η συμπλεγματική συμπεριφορά ...

Ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός είναι ανεκτίμητος, αλλά για να το πούμε αυτό, πρέπει πρώτα να τον γνωρίσουμε και να μην επαναπαυόμαστε στις εκτιμήσεις των άλλων. Γνωρίζοντάς τον σε βάθος ξεφεύγουμε από την παγίδα της αρχαιοπληξίας. Οι αρχαίοι Έλληνες δεν ήταν κανένα είδος αγίων και αλάνθαστων, αναμάρτητων ανθρώπων. Είχαν εμπάθειες, μισαλλοδοξία, ανταγωνισμούς, μίσση, εμφύλιες

συγκρούσεις και πολιτικό αμοραλισμό, είχαν δηλαδή τις αδυναμίες που έχουν όλοι οι άνθρωποι πάντα και παντού στον κόσμο.

Παράλληλα αυτοί οι άνθρωποι συνέλαβαν εκπληκτικές για την εποχή τους ιδέες και αξίες, τη δημοκρατία, το θέατρο και τη φιλοσοφία και καλλιέργησαν την τέχνη παραδίδοντας στην ανθρωπότητα αριστουργήματα. Με τις κατακτήσεις του Αλέξανδρου άλλαξαν τη μορφή του κόσμου, καθώς ο ελληνικός πολιτισμός εξαπλώθηκε στην ανατολή και έφτασε μέχρι την Ινδία. Αργότερα με τους Ρωμαίους ο πολιτισμός αυτός εξαπλώθηκε και στην Ευρώπη επηρεάζοντας τη σκέψη και την κουλτούρα των βαρβάρων, κατόπιν των χριστιανών και στη συνέχεια των ευρωπαϊκών λαών.

Έχουμε λοιπόν κάθε λόγο να είμαστε περήφανοι για τους αρχαίους μας προγόνους, αλλά το βάρος ενός τέτοιου πολιτισμού υπάρχει κίνδυνος να μας συνθλίψει, να μας εξαρτήσει σε μια σχέση άβουλων επιγόνων που ζουν για να θαυμάζουν τους γεννήτορές τους ή να μας οδηγήσει σε άρνηση και απόρριψή τους στην προσπάθειά μας να σταθούμε αυτοδύναμοι στα πόδια μας.

Από τις δύο αυτές ακρότητες έχει χρέος το σχολείο να προστατεύσει τους νέους Έλληνες διδάσκοντάς τους το παρελθόν μας με ψυχραιμία, με ακρίβεια και με αντικειμενικότητα.

Καίτη Βασιλάκου
Εκπαιδευτικός